

Asia: VN/20317/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen lausunto

12.8.2025

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi. VN/20317/2025

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annettu laki ja sekä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia. Tavoitteena on säästää valtion menoja.

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994) ja laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015) velvoittavat ammattihenkilöitä ylläpitämään ja kehittämään ammattitaitoaan. Sosiaali- ja terveysministeriön täydennyskoulutusasetus (57/2024) edellyttää, että täydennyskoulutus on suunnitelmallista ja tukee ammatillista kehittymistä sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta. Työturvallisuuslaki (732/2002) asettaa työnantajalle velvollisuuden varmistaa henkilöstön riittävä osaaminen ja perehdyttäminen työtehtäviinsä. Työnantajan tulee seurata täydennyskoulutuksen toteutumista, määrää ja kustannuksia. Laki taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä (1136/2013) tarkoituksena on edistää työntekijöiden ammatillisen osaamisen kehittämistä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista ylläpitävällä ja kehittäväällä täydennyskoulutuksella edistetään henkilöstön jatkuvaa ammatillista kehittymistä ja työhyvinvointia sekä turvataan asiakas- ja potilasturvalliset sekä vaikuttavat, väestön terveyttä ja hyvinvointia edistävät sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut. Käytännön ja kliinisen työn osaamisen

lisäksi muun muassa talousosaamisen, terapiatakuun ja digiasioinnin sekä järjestelmäuudistusten ja yhdenmukaisten toimintaprosessien edellyttämät osaamiset ovat merkittävässä roolissa palvelujen saatavuuden ja laadun turvaamisessa.

Lausunnonantajan lausunto

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Vuosina 2023-2026 on tehty ja tehdään lukuisia tuotannollis-taloudellisia uudistuksia talouden tasapainottamiseksi ja asiakkaiden palvelujen turvaamiseksi ja kehittämiseksi. Hyvinvointialueella ammatillisen osaamisen kehittäminen täydennyskoulutuksilla on lisääntynyt vuosittain. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vuodesta 2023 vuoteen 2024 laskennallisten koulutuspäivien määrän kasvu on ollut merkittävää (+ 27,5 %) lisääntyneiden osaamistarpeiden myötä.

Esityksessä arvioidaan koulutuskorvausten merkitystä henkilöstön osaamisen kehittämisessä vähäiseksi. Vuoden 2024 osalta maksetut koulutuskorvaukset vastasivat noin 20 %:a koulutuskustannuksista (ei sisällä palkkakuluja) Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella. Koulutuskorvaukset ovat merkittävästi tukeneet henkilöstön osaamisen kehittämistä.

4.2 Vaikutukset kotitalouksiin

Laki aikuiskoulutusetuuksista annetun lain kumoamisesta tuli voimaan vuonna 2024. Aikuiskoulutustukea hyödynnettiin erityisesti Sote -alan osaajien kouluttautumisessa. Aikuiskoulutustuen poistuttua on työnantajan rooli ammatillisen osaamisen kehittämisessä korostunut. Jatkuvan resurssipulan takia, pidempiä harkinnanvaraisia virkavapaita ei voida myöntää kouluttautumista varten.

Työnantajan järjestämä ammatillinen koulutus sekä työntekijän omaehtoinen opiskelu työn ohella ovat keinoja ylläpitää ammatillista osaamista työssäoppimisen lisäksi. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue tukee omaehtoista ammatillista opiskelua kuusi palkallista (6) kalenteripäivää vuodessa työnantajan järjestämän koulutuksen lisäksi.

4.3 Vaikutukset työnantajiin

Taloudellisten ja toiminnallisten muutosten johdosta osaamisen kehittämisen tarve on lisääntynyt. Samaan aikaan aikuiskoulutustuki poistui, mikä osaltaan lisäsi henkilöstön osaamistarpeiden turvaamista työnantajan toimesta.

Koulutuskorvauksen poistuminen vähentää työnantajan resursseja tarjota koulutuksia. Samalla osaamistarpeiden lisääntyessä, osaamisvaje kasvaa.

Lausunnonantaja ei kannata koulutuskorvausten lakkauttamista koskevan lainsäädännön voimaantuloa vuonna 2026.

Hukkanen Eija

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue - Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue /
Konsernipalvelut / Henkilöstöpalvelut/ Juha Jääskeläinen, henkilöstöjohtaja
ja Eija Hukkanen, osaamispäällikkö